

Oecumenische Stichting voor Maatschappelijk Activeringswerk

JAARVERSLAG 2017-2019

Inleiding

OSMA bracht sinds haar oprichting op 29 augustus 2003 jaarlijks aan de Provinciale Raad van Kerken haar jaarverslag uit. Dat is in 2016 voor het laatst gebeurd. Nadat in 2016 de Provinciale Raad van Kerken is opgeheven zijn er extern geen jaarverslagen meer uitgebracht. In dit document worden de activiteiten in de jaren 2017 – 2019 samengevat.

Onderstaande opsomming geeft aan welke projecten OSMA sinds haar begin heeft ondersteund.

Doggershoek, Den Helder

In oktober **2003** heeft OSMA in de Kop van Noord-Holland een activiteit gesteund om (meer) bekendheid te geven aan de Justitiële Jeugdinstelling ‘**Doggershoek**’ in Den Helder.

Project ‘Levensboek’

Van **2004 tot medio 2009** is in samenwerking met het Regionaal Dienstencentrum van de PKN-kerken in Noord-Holland het project ‘**Levensboek**’ uitgevoerd. Vrijwilligers werden opgeleid om voor (en dus met) ouderen met versluisende geestkracht een levensboek samen te stellen, waarmee bezoekers van die ouderen een contact konden opbouwen.

Kerk en Stage

Van **medio 2009 tot medio 2012** is aandacht gegeven aan de **Maatschappelijke stage** met het project Kerk en Stage. In die jaren zijn ruim 300 stageplekken gerealiseerd bij kerkelijke organisaties voor jongeren in de leeftijd van 12 tot en met 18 jaar. Voor sleutelfiguren en gangmakers van kerkelijke organisaties die het voortouw willen nemen in het organiseren en stimuleren van de maatschappelijke stage is het werkboek ‘In zeven stappen aan de slag met de maatschappelijke stage’ gemaakt. Kor Berghuis was projectleider van het project, eerst in zijn functie als senior-adviseur bij PRIMO nh en vanaf 2010 als adviseur van OSMA op ZZP-basis. Ook in de jaren daarna blijft Kor Berghuis als adviseur verbonden aan OSMA.

De WMO en de rol van de oecumenische diaconale samenwerking in het Sociaal Domein.

In de jaren **2013 – 2016** heeft OSMA zich gericht op de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) met het doel na te gaan welke rol de kerken – van oudsher betrokken bij kwetsbare groepen in de samenleving – kunnen spelen in het sociale domein, zowel bij de ontwikkeling als bij de uitvoering van het gemeentelijk beleid. De verkenning is uitgevoerd door Kor Berghuis en heeft geleid tot het rapport “De sociale kracht van de lokale oecumenische samenwerking “. Het rapport eindigt met 17 aanbevelingen om diaconale samenwerking over kerkgrenzen heen te versterken.

In 2014 en 2015 zijn drie netwerkbijeenkomsten georganiseerd voor mensen die namens de kerken betrokken zijn bij de voorbereiding en invoering van de WMO in 2015. De bijeenkomsten zijn georganiseerd door de Provinciale Raad van Kerken Noord-Holland, de Oecumenische Stichting Maatschappelijk Activeringswerk Noord-Holland (OSMA) en de Dienst Diocesane Caritas van het bisdom Haarlem-Amsterdam. Voor alle drie de bijeenkomsten bij Stem in de Stad in Haarlem was veel belangstelling. Volop werden door deelnemers ervaringen uitgewisseld en tips gedeeld.

Op basis van de uitkomsten van het onderzoek is in de 2015 en 2016 de cursus “Kijken, Zien en Doen” gegeven aan leden van bezoekgroepen en diakenen. Met de cursus werden hen handreikingen geboden om noden te signaleren en ook actie te ondernemen op basis van wat men zag en hoorde.

Op 15 november 2016 vindt de eerste in de rij van een serie van werkbezoeken plaats georganiseerd door de landelijke Raad van Kerken Nederland voor vertegenwoordigers van lokale kerken. Er wordt een bezoek gebracht aan de Evangelische Omroep in Hilversum. De deelnemers krijgen een rondleiding door het EO-gebouw en daarna vindt er een gesprek plaats over de communicatie van het Evangelie met verschillende doelgroepen en de dilemma’s die dit met zich meebrengt. Een onderwerp wat bij de bezoekers veel herkenning oproept.

2017

Organisatorische veranderingen: Naar een gemeenschap van mensen en organisaties die de oecumene een warm hart toedragen.

2017 is een belangrijk jaar. In 2016 besluit de Provinciale Raad van Kerken in Noord-Holland te stoppen met zijn werkzaamheden. Het werk van de Raad brokkelde langzamerhand af, omdat meerdere kerken geen afgevaardigde benoemden om deel te nemen aan de Raad. Ook komen er geen vragen meer van de lokale Raden van Kerken bij de provinciale raad binnen. Dit heeft ook gevolgen voor het werk van OSMA als een werkgroep van de Provinciale Raad van Kerken. Deze ophanging als werkgroep gaf OSMA formeel toegang tot de kerken. Tevens is de Raad van Kerken een sterk merk dat bekend is bij velen in de kerken, maar ook daarbuiten, zoals burgerlijke gemeenten en maatschappelijke organisaties.

Door het wegvallen van de Provinciale Raad van Kerken verdwijnt er veel. Het maatschappelijk activeringswerk verdwijnt, dekenaten worden opgeheven en het Regionaal Dienstencentrum van de PKN valt weg. Ook worden een dertigtal gemeenteadvisoren en jongerenwerkers in dienst van het landelijk Dienstencentrum van de Protestantse Kerken Nederland ontslagen. Met dat alles vervalt in 2016 opnieuw een verbindende schakel tussen plaatselijke kerken en kerkgenootschappen, terwijl dat juist op het terrein van diaconaat en caritas in de oecumenische samenwerking een noodzakelijke voorwaarde is.

OSMA besluit daarom in het voorjaar van 2017 het initiatief te nemen tot de oprichting van het Oecumenisch Platform Noord-Holland. Duidelijk is dat de institutionele oecumene zijn tijd heeft gehad. Echter in alle gemeenten en steden van Noord-Holland wordt nog door mensen over kerkgrenzen heen samengewerkt. Met regelmaat vinden oecumenische vieringen plaats en worden over kerkgrenzen heen mensen in een kwetsbare positie geholpen. Verder zijn er in de meeste middelgrote en grote gemeenten diaconale centra en inloophuizen waarbij door kerken samengewerkt wordt. Het Oecumenisch Platform wil deze mensen en organisaties met elkaar blijven verbinden en een platform zijn voor mensen en organisaties die de samenwerking over kerkgrenzen heen – de oecumene – een warm hart toedragen. Op 19 mei 2017 komen en zeven mensen bijeen om te brainstormen over nut, noodzaak en taak van een dergelijk platform. Op vrijdag 15 september 2017 komt de kerngroep van het Oecumenisch Platform voor het eerst bijeen. OSMA ondersteunt financieel de opstart van het Oecumenisch Platform. OSMA en het Oecumenisch Platform vullen elkaar aan. Voor OSMA is het belangrijk dat zij toegang heeft tot het netwerk van kerken en gevoed wordt met wat binnen kerken en buiten de kerken leeft. Het Oecumenisch Platform heeft geld nodig om activiteiten te kunnen ontplooiën.

Tijdens de ‘verbouwing’ blijft de winkel open en gaan de activiteiten door.

Op 17 maart 2017 vindt op initiatief van de landelijk Raad van Kerken Nederland, nog in samenwerking met Provinciale Raad van Kerken, een werkbezoek plaats aan Schiphol. De 80 bezoekers worden ontvangen door de geestelijk verzorgers op de luchthaven. De geestelijk verzorgers vertellen over hun werk in crisissituaties. Samen met de bezoekers wordt n.a.v. de ervaringen op Schiphol gesproken over de rol van kerken bij rampen en crisissituaties.

2018

Start Oecumenisch Platform Noord-Holland

Op 16 maart 2018 wordt een werkbezoek gebracht aan de Marine in Den Helder. Hier worden de bezoekers ontvangen door de Dienst Geestelijke Verzorging van de Koninklijke Marine. De Marine is net als staal een harde wereld, waarin de geestelijke verzorgers meebewegen als water. In de gesprekken na de rondleiding wordt gesproken over de bijzondere betekenis van het ambt en de kerk. In 2018 worden verder gewerkt aan de opbouw van het Oecumenisch Platform, de website gaat de lucht in en er wordt afgesproken om er naar te streven twee keer per jaar een werkbezoek of studiedag te organiseren voor het oecumenisch netwerk in Noord-Holland. De eerste studiedag in september over Armoede in Noord-Holland wordt afgelast doordat er te weinig deelnemers zijn. Er wordt gekozen voor een andere aanpak, waarbij een aantal tussen de 15 of 30 deelnemers voldoende is om door te gaan.

2019

Maatschappelijke Diensttijd: proeftuin Friend4Friend

In 2018 kwam de vrijwillige Maatschappelijke Diensttijd [MDT] in het vizier van OSMA. OSMA diende een projectvoorstel in bij ZonMw, dat opereert namens de ministeries van Volksgezondheid, Welzijn en Sport [VWS], Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen [OCW] en Sociale Zaken [SZW]. Op 18 januari 2019 krijgt OSMA het bericht dat het voorgestelde project Friend4Friend mag starten als één van de proeftuinen van MDT. Friend4Friend verbindt jonge nieuwkomers en jonge Nederlanders met elkaar om in duo's aan de slag te gaan voor de samenleving. Friend4Friend wil hiermee aan jongeren in de leeftijd van 16-27 jaar een positieve ervaring bieden waar ze met plezier op zullen terugkijken. Jongeren die elkaar anders niet zo snel ontmoeten trekken een half jaar lang gemiddeld 4 uur per week met elkaar op en leren elkaar kennen door samen iets te doen. Voor een organisatie, ook religieuze- en levensbeschouwelijke organisaties, zijn deze jongeren een nieuwe groep vrijwilligers met een frisse blik. Veel kerken zijn naast armoede actief in het ondersteunen van vluchtelingen, asielzoekers en statushouders. Met Friend4Friend wil OSMA aansluiten en het werk van diaconie en caritas versterken met deze groep vrijwilligers. Op 1 maart 2019 is het project gestart in de gemeenten Amstelveen/Aalsmeer en in de gemeente Haarlemmermeer.

Na het afgelasten van de eerste studiedag gaan OSMA en het Oecumenisch Platform door met het organiseren van twee werkbezoeken in 2019. Op 24 mei 2019 is het oecumenisch netwerk in Noord-Holland te gast bij de lokale Raad van Kerken in Egmond aan Zee. Er worden voorbeelden gepresenteerd van de verschillende manieren waarop lokaal oecumenische vieringen worden gehouden. Joop Albers, pastoor van de Anglicaanse Kerk en Oud-Katholieke Kerk, vertelt van zijn persoonlijke ervaring als jongere met oecumenische vieringen en van zijn ervaring als pastor op Schiphol. Daarom kan hij zeggen dat er bij het thema "Oecumenische Viering iets te beleven valt. Op 11 oktober 2019 wordt de oecumenische ontmoetingsdag georganiseerd door het Oecumenisch Platform Noord-Holland in samenwerking met Diaconale Stichting Gevangenzorg 'De Sluis' en Exodus Nederland. De ontmoeting vindt plaats in de Christelijk Gereformeerde Kerk in Westzaan. De Sluis biedt praktische steun aan gedetineerden van het Justitieel Complex Zaanstad, maar ook (juist) aan familie, partners en andere betrokkenen die met vragen zitten en niet weten waar ze daarmee terecht kunnen. Exodus is een landelijke organisatie die diverse vormen van begeleiding biedt door professionals en vrijwilligers aan (ex-)gedetineerden en hun netwerk. Tijdens de provinciale ontmoetingsdag maken de 30 bezoekers kennis met het werk van geestelijk verzorgers en vrijwilligers en krijgen ze een inkijkje in het leven van gedetineerden en hun familieleden. Vooral het verhaal van een gedetineerde en het gedicht van een familielid, dat een vrijwilliger had meegenomen, maakte veel indruk.

Bestuursvergaderingen

Op de bestuursvergaderingen van OSMA – OPNH wordt de voortgang van de projecten gevolgd. Naast mailwisselingen kwam het bestuur van OSMA bijeen op 10 juli 2018, 1 maart 2019, 25 september 2019 en 4 december 2019.

Bestuurssamenstelling

In 2017 neemt Jaap Stelling, lid van de Remonstrantse Kerk, afscheid als bestuurslid van OSMA. In juli 2018 neemt Adrie Winkelaar, lid van de Rooms-Katholieke Kerk, afscheid van OSMA. Stefan Bernhard, voorganger van de Evangelische Broedergemeenschap Noord-Holland, treedt toe.

Ultimo 2019 is de bestuurssamenstelling:

Voorzitter:	mw. M.L. Weijling – de Vries (Den Helder)
Secretaris-penningmeester:	P. Kuijper (Hilversum)
2 ^e secretaris:	S. Bernhard (Zuid-Scharwoude)
Adviseur:	K.T. Berghuis (Amsterdam)

Piet Kuijper / Kor Berghuis
Mei 2020